

У сучасних умовах кожне підприємство повинно розглядати інновації як ключовий фактор успіху та безперервно удосконалювати свої процеси за допомогою новітніх технологій.

УДК 681.518:658.589:005.511

О.П. Богомаз, здоб. ступ. PhD (ДБТУ, Харків)

Є.Л. Чміль, здоб. ступ. PhD (ДБТУ, Харків)

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ПІДТРИМКИ УПРАВЛІННЯ У ФОКУСІ ІННОВАЦІЙНОГО ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасні підприємства перебувають під тиском необхідності одночасної адаптації до інноваційних цифрових змін та дотримання принципів сталого розвитку, що передбачають баланс між економічними, соціальними та екологічними цілями. Підвищити ефективність управління підприємствами та інтегрувати в їхні стратегії цілі сталого розвитку (ЦСР) дозволяє використання відповідних інформаційних систем, які не лише уможливають підтримку сталості, але й допомагають досягти довгострокової конкурентоспроможності.

Як показали проведені дослідження [1-3], наявні інформаційні системи та цифрові інструменти і рішення з підтримки управління підприємством, з огляду на їх функціонал (рис. 1), здебільшого сприяють інноваційному розвитку та досягненню ЦСР. Зокрема через прозорість та контроль над використанням ресурсів, що мінімізує негативний екологічний вплив і сприяє ефективному використанню енергії та матеріалів, а також аналіз великих обсягів даних, інтеграцію процесів і прийняття рішень, що дозволяє спрямувати інновації на досягнення цілей сталого розвитку.

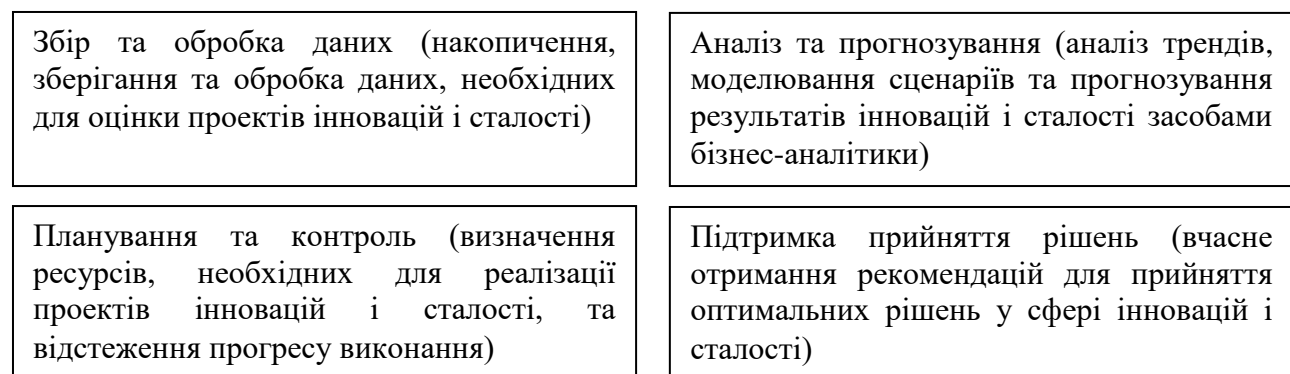

Рисунок 1 – Функціональні особливості сучасних інформаційних систем підтримки управління підприємством

Типовими цифровими рішеннями для підтримки управління у фокусі інноваційного та сталого розвитку підприємств є:

– ERP-системи (Enterprise Resource Planning), які забезпечують інтеграцію всіх основних бізнес-процесів (зокрема виробництва, фінансів, логістики та управління людськими ресурсами), що сприяє ефективному використанню ресурсів, оптимізації запасів і зниженню виробничих відходів;

– системи бізнес-аналітики (BI) із аналітичними інструментами для моніторингу, оцінки і прогнозування економічних, екологічних та соціальних показників, що дозволяють підприємству орієнтуватися на досягнення цілей сталого розвитку і допомагають відслідковувати вплив інновацій на екологію, прогнозувати попит і оптимізувати використання ресурсів;

– CRM-системи (Customer Relationship Management), які забезпечують управління взаємодією з клієнтами, що дозволяє зосередитися на лояльності клієнтів до стійких продуктів, враховувати їх запити на екологічно чисті продукти, і сприяє зростанню попиту на інновації з низьким впливом на довкілля;

– системи управління ланцюгом постачання (SCM), що являють собою цифрові платформи для моніторингу постачальників, скорочення логістичних витрат і управління ланцюгами постачання, які спрямовані на зниження вуглецевого сліду, і використання яких допомагає скоротити відходи, підвищити прозорість та контролювати постачальників з урахуванням їхньої екологічної відповідальності;

– системи управління знаннями (KMS), які уможливають централізоване збереження знань і досвіду для навчання персоналу в сфері сталого розвитку, що сприяє безперервному покращенню інноваційних процесів і розвитку компетенцій.

Встановлено, що серед зазначених інформаційних систем достатньо ефективними цифровими рішеннями які підтримують сталість, є:

– SAPS/4HANA: система ERP з інтегрованими функціями сталого розвитку, що дозволяє підприємствам моніторити екологічний та соціальний вплив їхньої діяльності, забезпечує візуалізацію показників сталого розвитку (викиди CO₂, споживання води) та дозволяє аналізувати ефективність ресурсів;

– Microsoft Power BI: інструмент бізнес-аналітики, що дозволяє підприємствам інтегрувати дані з різних джерел і на основі аналітичних панелей оцінювати екологічний вплив інноваційних проектів;

– Salesforce Sustainability Cloud: CRM-рішення, що допомагає відслідковувати і аналізувати дані про викиди вуглецю, забезпечуючи можливість управління екологічними аспектами діяльності підприємства;

– Green Logistics Solutions (GLS): спеціалізовані системи управління ланцюгами постачання для оптимізації логістичних процесів, які знижують витрати на транспортування та зменшують вуглецевий слід.

Загалом, роль інформаційних систем підтримки управлінських впливів у досягненні ключових ЦСР, що орієнтовані на інтегроване управління інноваціями для економічного зростання, екологічної стійкості та соціальної відповідальності (рис. 2), полягає у наступному:

– ЦСР 8 (Гідна праця та економічне зростання) – оптимізація виробничих процесів, що покращує продуктивність і забезпечує стабільний економічний ріст;

– ЦСР 9 (Інновації та інфраструктура) – розвиток інфраструктури через інноваційні цифрові рішення, як-от автоматизація, бізнес-аналітика тощо, що стимулює нові інноваційні рішення;

– ЦСР 12 (Відповідальне споживання та виробництво) – змога відслідковувати життєвий цикл продукції, знижувати викиди та покращувати екологічність виробництва;

– ЦСР 13 (Кліматичні дії) – системи моніторингу допомагають підприємствам знижувати екологічний слід, використовуючи енергозберігаючі технології й оптимізуючи використання ресурсів.

Рисунок 2 – Вектори впливу інформаційних систем на інноваційний розвиток та сталість підприємства

На завершення зазначимо, що інформаційні системи є необхідним інструментом для ефективного управління інноваційним розвитком підприємства. Їх впровадження дозволяє досягти стратегічних цілей, посилюючи інноваційний потенціал підприємства та сприяючи його сталому розвитку.

Інформаційні джерела

1. Kashchena N., Nesterenko I. Digitalization of the innovative development management information service of the enterprise. *Mechanisms for ensuring innovative development of entrepreneurship : monograph*. Tallinn : Teadmus OÜ, 2022. P. 238–254. URL: https://api.teadmus.org/storage/published_books/MECHANISMS_FOR_ENSUREING_INNOVATIVE/monograph.pdf

2. . Кащена Н., Остапенко Р., Велієва В. Бізнес-аналітика як інструмент обробки даних. Економіка та суспільство. 2024. № 62. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3889>

3. Кащена Н.Б. Цифрові інновації як драйвер модернізації системи інформаційного сервісу бізнес-адміністрування. Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг в умовах глобалізаційних змін : збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції; 08 грудня 2022 року. К.: КНЕУ, 2022. С. 273-275. URL: https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2019/12/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_08.12.2022.pdf#page=274

УДК 356:78.17

М.О. Боровенський, здоб. ОС «магістр» (ННІ УІПА ХНУ ім. В. Каразіна, Харків)

О.Б. Андриющенко, канд. наук. з держ. упр., доц. (ННІ УІПА ХНУ ім. В. Каразіна, Харків)

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасне ринкове середовище висуває високі вимоги до українських компаній, які прагнуть інтегруватися в економічний простір ЄС. Одним з найважливіших завдань є підвищення конкурентоспроможності, що вимагає впровадження інноваційних технологій у бізнес-процеси; в ЄС технологічні інновації є основою успішного розвитку підприємств, оскільки сприяють підвищенню продуктивності, забезпеченню якості продукції та досягненню стійких конкурентних переваг.

Інноваційні технології - це нові або значно вдосконалені рішення у сфері продуктів, процесів, маркетингу та організації, які допомагають компаніям адаптуватися до вимог європейського ринку. Українським компаніям варто зосередитися на таких інноваційних напрямках, як автоматизація виробництва, цифрове управління ланцюгами поставок, системи управління якістю та впровадження сучасних маркетингових інструментів, таких як інтернет-маркетинг та CRM-системи [1].

На думку дослідників, інноваційні технології дозволяють компаніям знизити виробничі витрати, підвищити якість продукції та скоротити терміни виконання замовлень. Це важливо на європейському ринку, де існують високі вимоги до якості товарів і послуг та жорстка конкуренція. Нові технології дозволяють компаніям забезпечити високу якість продукції та відповідність європейським стандартам, що стає важливою експортною перевагою.

Автоматизація та діджиталізація бізнес-процесів є одним з ключових напрямків інновацій: впровадження таких систем, як ERP (інтегроване планування ресурсів), CRM (управління взаємовідносинами з клієнтами) та використання технологій великих даних допомагають компаніям ефективно управляти всіма аспектами своєї діяльності, від контролю запасів до прогнозування продажів. Система також допомагає підвищити ефективність бізнесу [2].